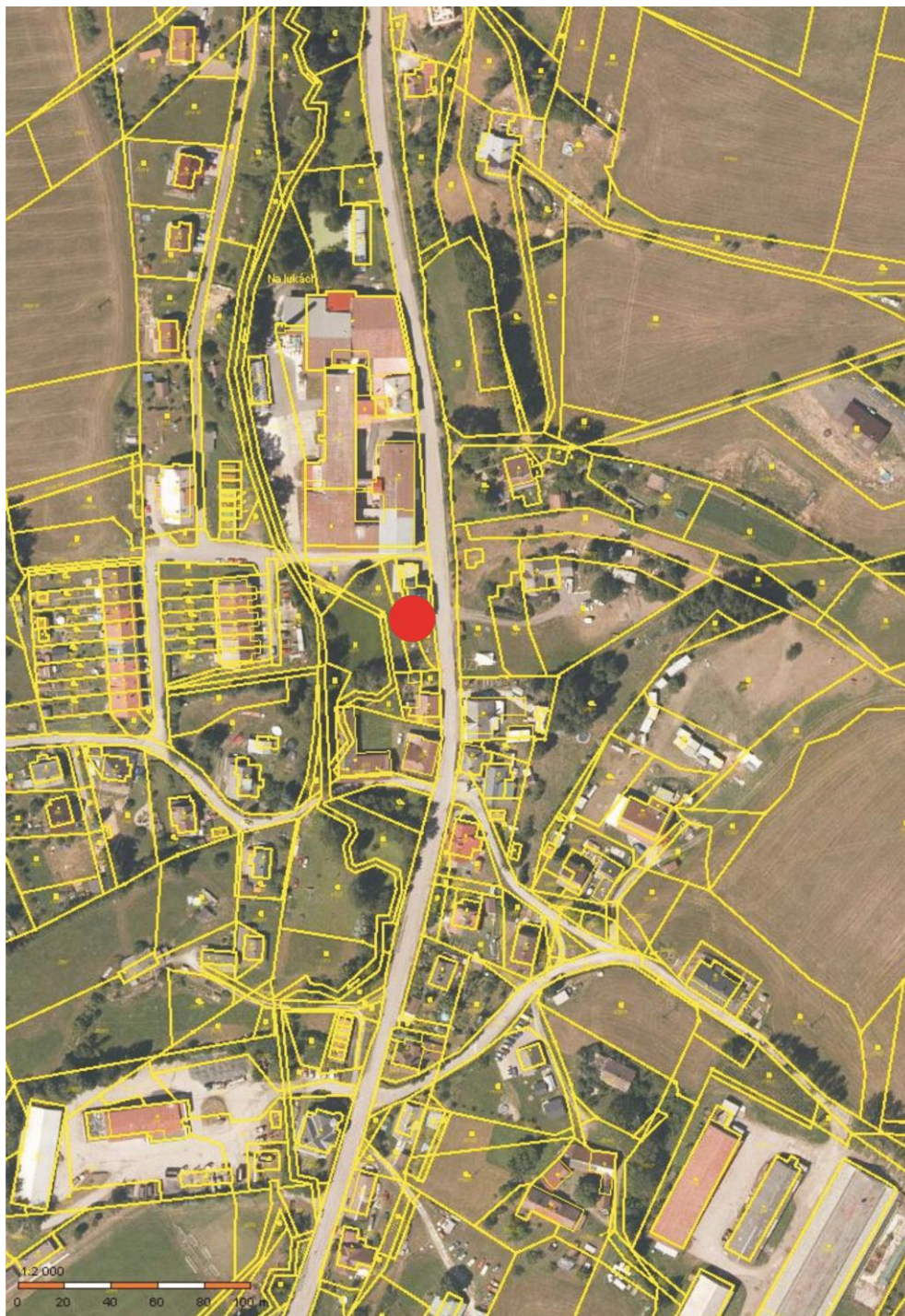

Roztoky u Jilemnice

...poklad mincí se zajímavou historií

PhDr. Jan Prostředník, Ph.D.
Muzeum Českého ráje v Turnově
příspěvková organizace Libereckého kraje
Skálova 71, 511 01 Turnov
prostrednik@muzeum-turnov.cz
tel./fax: +420 481 322 106, +420 481 325 277
mobil: +420 603 779 364

Dne 16. 5. 2013 našel pan Luboš Dlabola na svém pozemku v rámci rekonstrukčních prací na rodinném domě č. p. 382 v k. ú. Roztoky u Jilemnice na parc. č. 156 při liniovém výkopu pro plot v hloubce 1 m kovové předměty, které připomínaly starou vojenskou munici. Nálezce oznámil neprodleně nález na tísňovou linku Policie ČR Libereckého kraje.

Po předchozím zajištění místa hlídkou OOP Jilemnice, se na místo se dostavili odborníci z Pyrotechnické služby - Expozitory Milovice, kteří ve vykopané zemině našli starou dělostřeleckou nábojnici ráže 7,5 cm a délky 28 cm. Pyrotechnici prozkoumali i druhý nalezený předmět, u kterého zjistili, že nejde o municí, nýbrž o dutou plechovou korunu pumpy na vodu. Tento předmět překryl dělostřelecký granát, volný prostor byl utěsněn konopným motouzem.

Pyrotechnici dokončili průzkum a odvezli si dělostřelecký náboj s sebou. Obsahoval totiž funkční zápalku a mohl by proto být nebezpečný. Pomocí detekčního přístroje prohledali i vykopanou zeminu, ale žádnou další municí již neobjevili.

Při prozkoumání obou předmětů bylo zjištěno, že obsahují mince z období první Československé republiky, silně poškozené korozí a další artefakty - pamětní a poutní odznaky a svátostky.

Ještě téhož dne byly nalezené mince a další kovové předměty kriminalistickým technikem fotograficky zdokumentovány. Mincovní nález zajistili policisté z jilemnického obvodního oddělení. Následujícího dne byl nález předán do správy Muzea Českého ráje v Turnově, kde je v současné době i uložen.

Stav před konzervací

Před vypracováním znaleckého posudku bylo nutné předměty laboratorně očistit, stabilizovat a konzervovat. To zajistil tým odborníků ze Střední uměleckoprůmyslové školy šperkařské a Vyšší odborné školy z Turnova pod vedením Jaroslava Prášila a Jiřího Kmoška.

Stav po konzervaci

Po rekordně rychlé konzervaci a stabilizaci byl poklad na počátku srpna předán k odbornému posouzení numismatikovi z Národního muzea PhDr. Janu Boublíkovi.

UHERSKO, František Josef I. (1848-1916),
Kremnice, haléř (fillér) 1902 - **1 ks**

RAKOUSKO, František Josef I. (1848-1916),
Vídeň, 2haléř 1911 - **1 ks**

RAKOUSKO, František Josef I. (1848-1916),
Vídeň, 10haléř 1895 - **1 ks**

RAKOUSKO, František Josef I. (1848-1916),
Vídeň, 20haléř 1895 - **1 ks**

UHERSKO, František Josef I. (1848-1916),
Kremnice, koruna 1895 - **1 ks**

RAKOUSKO, František Josef I. (1848-1916),
Vídeň, koruna 1893 - **1 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 5haléř - **2 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 10haléř 1922 - **51 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 20haléř - **106 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 25haléř - **32 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 50haléř - **153 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, koruna - **1402 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 5koruna - **210 ks**

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA,
Kremnice, 10koruna - **11 ks**

RAKOUSKO, Vídeň,
2groš 1927 - **1 ks**

NĚMECKO, Vilém II. (1888–1918),
Berlín, 10fenik 1896 - **1 ks**

NĚMECKO, Berlín,
10 říšských feniků 1936 - **1 ks**

NĚMECKO, Berlín,
10 říšských feniků 1938 - **1 ks**

NĚMECKO, Berlín,
50 říšských feniků 1929 - **2 ks**

POLSKO, Varšava,
2 złote 1934 - **1 ks**

SRBSKO, Petr I. (1903–1918),
bez zn. mincovny, 2para 1904 - **3 ks**

SRBSKO, Petr I. (1903–1918),
bez zn. mincovny, 5para - **2 ks**

SRBSKO, Milan IV. Obrenovič (1868–1889),
Birmingham, 20para 1884 - **2 ks**
SRBSKO, Peter I. (1903–1918), 20para 1912 - **2 ks**

SRBSKO, Petr I. (1903–1918),
bez zn. mincovny, 50para - **19 ks**

SRBSKO, Alexandr I. (1889–1902),
bez zn. mincovny, 2dinar 1897 - **1 ks**

RUMUNSKO, Karel I. (1866–1914),
Brusel, 5bani 1906 - **1 ks**

RUMUNSKO, Ferdinand I. (1914–1927),
Poissy, 2lei 1924 - **1 ks**

Odznak VIII. všesokolský slet v Praze, 1926

Odznak Sokolovna ve Vrchlabí, 1937

Odznak Klubu českých turistů
Pramen Labe, 1934

Odznak 40 let strany národně
socialistické,
autor K. Lhoták

Odznak II. středoškolské hry
v Praze, 1926,
autor A. Odehnal

Odznak Čs. obce sokolské
Na stráž, autor S. Sucharda

Odznak Edvard Beneš
1936

Odznak Jana Husi

Jednostranná svátostka
s Madonou

Křížek ze žlutého kovu
s modrou aplikací

Spona s červeným sklem

Při podrobné analýze numismatici zjistili, že jde o soubor typické oběhové mince období první Československé republiky v množství 1969 ks a příměs zahraničních ražeb o 49 ks (3 mince byly od sebe odděleny při konzervaci). Nejde o numismatickou sbírku, ale o nahodilý sběr mincí obíhajících tehdy na území českého státu. Celková hodnota mincí dosáhla 2674 prvorepublikových korun. To by vystačilo na zakoupení téměř hektaru pole nebo lesa. Podle přehledu cen z roku 1937 bylo možné za 300 korun pořídit pánský oblek, kožené boty za 80 korun, metrický cent černého uhlí za 20 korun. Podle složení depotu můžeme uvažovat o jeho „dvoufázovém“ vzniku. Rakousko-uherské ražby a také mince ze Srbska a Rumunska mohly tvořit jakousi upomínku na prvoválečnou anabázi a naopak prvorepublikové ražby i soudobé mince okolních států svědčí o kumulaci majetku z obavy před očekávanými neklidnými časy.

Mince byly uložené do země buď již v roce 1938, nebo krátce po něm. S největší pravděpodobností jde o depot ukrytý v souvislosti s vyhnáním českého obyvatelstva ze Sudet na podzim roku 1938, snad ještě před zahájením 2. světové války. Jilemnické Roztoky sice zůstaly po zabrání Sudet nadále součástí Československé republiky, ale obava z nastalé situace určitě panovala.

Podle polohopisného plánu na rekonstrukci silnice v roce 1938 patřila role na parcele č. 156 paní Marii Ducháčkové z Roztok u Jilemnice čp. 56. Proč však nebyl po válce depot vyzvednut, zůstává nadále zahaleno tajemstvím...